

Keskeisimpien suositusten sisältöä

		2013	2022
ToR	OVERALL RATING	Compliant	Largely Compliant
A1	Ownership & identity information	Compliant	Partially Compliant
A2	Accounting information	Compliant	Compliant
A3	Banking information	Compliant	Partially Compliant
B1	Access to information	Compliant	Compliant
B2	Rights & safeguards	Compliant	Compliant
C1	EOI mechanisms	Compliant	Compliant
C2	Network of EOIR mechanisms	Compliant	Compliant
C3	Confidentiality	Compliant	Compliant
C4	Rights & safeguards	Compliant	Compliant
C5	Quality & timeliness of responses	Compliant	Compliant

- **Compliant:** The EOIR standard is implemented. This rating can be granted even if a few recommendations were issued, to the extent that no material deficiencies were identified.
- **Largely Compliant:** The EOIR standard is implemented to a large extent but improvements are needed. Some deficiencies identified are material but have limited impact on EOIR.
- **Partially Compliant:** The EOIR standard is only partly implemented. At least one material deficiency which has had, or is likely to have, a significant effect on EOIR in practice has been identified.
- **Non-Compliant:** Fundamental deficiencies in the implementation of the EOIR standard have been identified.

ToR = Terms of Reference

Suosituksen yhteenveto löytyy raportista alkaen sivulta 15. Keskeisimmät suositukset koskevat seuraavia asioita.

ToR A.1: lainsäädäntömuutokset

- Suomen tulee varmistaa, että riittävät, ajantasaiset ja tarkat edunsaajatiedot (beneficial owner) ovat saatavilla.
 - o rahanpesun estämisestä koskevassa lainsäädännössä olevat määritelmät eivät täysin vastaa standardin vaatimusta, sillä:
 - 1) yli 25 prosentin epäsuora omistus ei aina johda edunsaajan tunnistamiseen,
 - 2) rekisteriin ilmoittavien yhtiöiden ei tarvitse tutkia koko omistusketjua loppuun asti,
 - 3) muuten kuin omistuksen kautta kontrolloivat henkilöt eivät tule tunnistetuksi rekisteriin ilmoitettaessa ja rahanpesun ilmoitusvelvollisen tulee tunnistaa heidät vain rahanpesusäännösten laajuudessa,
 - 4) osassa yksiköitä mm. asunto-osakeyhtiöissä, keskinäisissä kiinteistöosakeyhtiöissä ja säätiöistä määritelmä tunnistaa vain hallituksen jäsenet, mikä ei täytä standardin vaatimusta. Lisäksi ei ole riittävästi täsmennetty rahanpesun ilmoitusvelvollisille, kuinka usein tietoja tulee päivittää ja verifioida eikä edunsaajilla ole velvoitetta ilmoittaa muutoksista kaikissa tapauksissa yhtiölle, joka on velvollinen päivittämään tiedot edunsaajarekisteriin
- Suomen tulee ottaa käyttöön tehokkaat sanktiot, jos vaadittavia tietoja ei ole ilmoitettu edunsaajarekisteriin.
 - o PRH ei ole soveltanut ilmoituksissa oleviin puutteisiin sanktioita, koska lainsäädännön sallimat sanktiot eivät ole käytännössä tehokkaita. Lainsäädäntöä tulee muuttaa siten, että sanktiot ovat tehokkaita.
- Suomen tulee varmistaa, juridisen omistajan tiedot ovat saatavilla vähintään 5 vuotta.

- Ulkomaiset yhtiöt ovat lain mukaan velvollisia säilyttämään juridisia omistustietoja ainoastaan siinä laajuudessa kuin ne ovat ilmoitusvelvollisia Verohallinnolle 10 prosentin ylittävstä omistuksesta. Lisäksi on epäselvää, ovatko tiedot enää saatavilla yhtiön toiminnan lakattua.

A1: Käytänteiden parantaminen

- Suomen tulee luoda kattava valvontasuunnitelma, joka takaa valvontaviranomaisesta ja yritysmuodosta riippumatta riittävien, tarkkojen ja ajantasaisten edunsaajatietojen saatavuuden.
 - Valvontatilastot osoittavat kaikkien rahanpesun valvontaviranomaisten osalta, että valvonta on ollut puutteellista, joten minkään valvontaviranomaisten toimialueilla tiedon laatua ei voitu kattavasti taata. Raportin mukaan tämä johtuu ennen kaikkea liian vähäisistä resursseinneista valvontatyöhön.
 - Edunsaajarekisterin tietoja ei ole saatu kattavasti eikä PRH:n tehtäviin kuulu rekisterin tiedon laadun valvominen. Rekisterille ei ole selkeää valvontaviranomaista.
 - Rahanpesun ilmoitusvelvolliset tahot eivät käytännössä ymmärrä velvoitetta ilmoittaa PRH:lle puutteista rekisterissä; toisaalta PRH ei ole käyttänyt sanktioita ilmoituspuutteiden tilanteissa (ks. edellä sanktio-ongelma).

ToR A.3 Lainsäädäntömuutokset

- Koska samat määritelmät koskevat Suomessa myös pankkeja, tässä on toistettu edellä A.1 kohdassa esitetty suositus rahanpesulain määritelmien puutteista (ks. edellä).
- Suomen tulee varmistaa, että edunsaajatiedot ovat saatavilla myös tilanteissa, jossa kyseessä on asianajajan asiakasvaratili.
 - Standardi ei tunnista Suomen rahanpesulain mukaista tilannetta, jossa pankin on mahdollista olla tunnistamatta asianajajan asiakasvaratiliin edunsaajia.

A.3 Käytänteiden parantaminen

- Suomen tulee varmistaa, että pankkivalvonta on riittävällä tasolla, jotta riittävien, tarkkojen ja ajantasaisten edunsaajatietojen saatavuus voidaan varmentaa.
 - Finanssivalvonnan suorittama AML-pankkivalvonta on ollut liian vähäistä ottaen huomioon pankkien määrä, uudet customer due diligence -vaatimukset sekä rahanpesulain muutokset.

ToR C.3 Käytänteiden parantaminen

- Suomen tulee varmistaa, että muiden maiden lähettämistä tietopyynnöistä luovutetaan tiedon haltijalle Suomessa vain siinä laajuudessa kuin se on välttämätöntä tiedon saamiseksi.

ToR C.4 Lainsäädäntömuutokset

- Suomen tulee tarkentaa ammattiin perustuvaa salassapitovelvollisuutta suhteessa verotuksen kansainväliseen tietojenvaihtoon, jotta sen sisältö on linjassa standardin kanssa.
 - Vaikka käytännössä ongelmia ei ole esiintynyt, erityisesti asianajajien salassapitovelvollisuuden suhde veroasioissa ei ole riittävän selvästi esitetty lainsäädännössä. On myös epäselvää, ulottuuko velvoite myös asianajajien asiakasvaratiliin ja niitä koskeviin edunsaajatietoihin, joka voisi estää pääsyn näihin tietoihin.

Lisäksi raportin sivuilla 141 on listattu 8 "in-text" -suositusta, jotka ovat heikompija suosituksia, mutta ne on silti otettava huomioon. Ne koskevat yksinkertaistettua due diligence -menettelyä, valvontaviranomaisten ohjeita, edunsaajarekisterin puutteista ilmoittamista, epäammattimaisia trustien omaisuudenhoitajia koskevaa kirjanpidon säilyttämisvelvoitetta, pankkien edunsaajien tunnistamisen ohjeistusta, valtiosopimusverkoston päivittämisen jatkamista sekä tapauskohtaisen kansainvälisen tietojenvaihdon tietoihin pääsyn seuraamisen monitoroinnin tehostamista.